

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування

«Фінансовий та страховий менеджмент»

(назва магістерської програми)

на тему: **Фінансова стійкість фінансової установи: проблеми забезпечення та управління**

Виконавець:

студентка VI курсу, групи М-5, ЦЗФН

Волкова Тетяна Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Іоргачова Марія Іванівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Сучасна банківська система являє собою важливу складову вітчизняної економіки. Зміцнення фінансової стійкості багатьох банків, їх динамічний розвиток забезпечує зміцнення довіри до них, а отже зростання позитивного впливу банківської системи на загальний рівень економічного розвитку країни.

Сьогодні практично всі українські банки переймаються проблемою дедалі зростаючої конкуренції, пов'язаної із перерозподілом капіталів та клієнтів, розширенням асортименту банківських послуг, впровадженням сучасних інформаційних технологій в управління банківською діяльністю. Це зумовлює необхідність удосконалення банківського менеджменту таким чином, щоб задовольнити попит на банківські продукти і послуги з боку суб'єктів ринкового середовища, забезпечивши при цьому прибутковість банківського бізнесу та захист від ризиків.

Необхідною умовою для ефективного функціонування економіки України є забезпечення фінансової стійкості банків. Але банк, як комерційне підприємство, зацікавлений у найбільш прибутковому вкладенні наявних грошових ресурсів. Прагнення до максимізації прибутків зумовлює вкладення коштів в операції, що мають підвищений ступінь ризику.

Отже, банк, здійснюючи певні операції, може зазнати ризику втрат та банкрутства. Класичне поняття про банківську систему впливає з трьох існуючих головних критеріїв: ліквідність, рентабельність та безпечність. Ці критерії необхідно враховувати банкам при вивченні проблеми ризику. Зважаючи на це, проблеми ефективного управління банківською діяльністю необхідно досліджувати з позицій можливості досягнення банками динамічного стану фінансової стійкості та підтримання оптимальної позиції на шкалі "прибуток-ризик". Такий підхід не є традиційним для вітчизняної школи фінансового управління банком, у розвинутих країнах він також недостатньо відпрацьований.

Сучасному банку в процесі діяльності постійно потрібно вирішувати дилему

"прибутковість - ліквідність", від успішного вирішення якої багато в чому залежить його функціонування. Існування цієї проблеми зумовлене ризиковим характером здійснення багатьох банківських операцій. Суб'єктивні та об'єктивні чинники ринкового механізму суттєво впливають на банківську сферу, здійснюючи прямий чи непрямий вплив як на самі банківські установи, так і на клієнтів банку та його ділових партнерів. Надзвичайно високе значення банків в ефективно функціонуючій ринковій системі зумовлює такий стан справ, коли суспільство не ставитиме під сумнів платоспроможність та стабільність банківської системи, а депоненти та акціонери будуть впевнені у фінансовій стійкості свого банку. Однак, незважаючи на значний обсяг вагомих наукових робіт з досліджуваних питань.

Мета кваліфікаційної роботи – на основі узагальнення теоретичних положень розглянути сутність фінансової стійкості комерційних банків, дослідити основи управління фінансовою стійкістю банку, виявити рівень фінансової стійкості АТ «Укресімбанк», та надати рекомендації щодо її зміцнення.

Виходячи з актуальності теми, для досягнення поставленої мети в кваліфікаційній роботі були визначені наступні **завдання**:

- вивчити теоретичні основи фінансової стійкості;
- розробити аналіз фінансової стійкості комерційного банку на базі АТ «Укресімбанк»;
- встановити напрямки підвищення фінансової стійкості АТ «Укресімбанк»

Предметом дослідження виступають теоретичні, методичні та практичні положення щодо управління фінансовою стійкістю фінансової установи.

Об'єктом дослідження є процес діяльності комерційних банків в умовах становлення ринкових відносин в Україні.

Практична значущість дослідження полягає в розробці рекомендацій щодо вдосконалення механізму управління фінансовою стійкістю АТ «Укресімбанк»: продовжувати роботу з підвищення рівня капіталізації та якості капіталу, активно впроваджувати методи диверсифікації, резервування, страхування.

Методи дослідження. У роботі використані загальнонаукові методи емпіричного та теоретичного дослідження, зокрема: аналізу і синтезу, узагальнення,

системного аналізу, методи статистичного аналізу, в т. ч. аналіз відносних показників (коефіцієнтів), методи порівняння та групування, нормативний метод. Також використовувались табличний, графічний, монографічний метод та методи економіко-математичного моделювання. Окрім зазначеного вище, був застосований горизонтальний аналіз – в процесі порівняння кожної позиції звітності підприємства з попереднім періодом.

Були використані наступні комп'ютерні програми для вводу та аналізу даних: Microsoft Word, Microsoft Excel.

Інформаційна база. При написанні кваліфікаційної роботи в якості інформаційної бази використовувалися навчальні посібники і підручники з фінансового аналізу та аналізу ймовірності банкрутства, наукові публікації та монографічні видання, присвячені проблемам фінансової стійкості комерційного банку та управління щодо неї, законодавча база України, фінансова звітність АТ «Укресімбанк» за 2014-2017 роки.

Теоретичною основою дослідження послужили наукові публікації, монографічні видання таких вітчизняних і закордонних вчених як: А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко, Дзюблюк О. В., Михайлюк Р. В, Кобринь С. С, Золковер А.О., Гуменюк А. О., Довгань Ж. М, та ін.

Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (64 найменування) та 5-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 106 сторінок. Основний зміст викладено на 90 сторінках. Робота містить 14 таблиць, 12 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано тези «Напрями зміцнення фінансової стійкості АТ «Укресімбанк», які були використані на Сучасні теоретичні та практичні аспекти антикризового регулювання економіки країни збірник тез наукових робіт учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 13 жовтня 2018 р.) /ГО «Центр економічних досліджень та розвитку». – О. : ЦЕДР, 2018. – 172 с.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти фінансової стійкості банку»** розглянуто теоретичні аспекти аналізу фінансової стійкості комерційного банку, а саме: вивчення капіталу банку, як основи фінансової стійкості, сутності та чинників фінансової стійкості, методики оцінки фінансової стійкості банку, розглянуті фактори, які впливають на фінансову стійкість банку та напрями забезпечення фінансової стійкості банку.

Отже, визначено, що фінансова стійкість комерційного банку- стан банку, який характеризується збалансованістю фінансових потоків, достатністю коштів для підтримки своєї платоспроможності та ліквідності, а також рентабельною діяльністю. Також наведено методологію проведення аналізу та оцінки фінансової стійкості комерційного банку, на основі якої в другому розділі роботи проаналізовано систему показників фінансової стійкості АТ «Укрексімбанк».

У другому розділі **«Аналіз фінансової стійкості комерційного банку на прикладі АТ «УКРЕКСІМБАНК»»** проведено аналіз фінансової стійкості АТ «Укрексімбанк», де надається характеристика банку та його фінансового стану, здійснюється розрахунок та аналіз показників фінансової стійкості банку та аналізуються власні і залучені кошти банку.

За результатами аналізу показників фінансової стійкості фінансовий стан комерційного банку був визначений як стійкий протягом всього аналізованого періоду та такий, що характеризується поступовою підтримкою банком фінансової незалежності. Таким чином, більша частина власних коштів капіталу була утворена за рахунок самих стійких і стабільних коштів, і, насамперед - статутного капіталу банку. Проте, наявність непокритого збитку свідчить про зменшення розміру власного капіталу і тому це є негативна тенденція в його структурі.

У третьому розділі **«Напрямки забезпечення управління фінансової стійкістю та її підвищення в АТ «УКРЕКСІМБАНК»** розробляються рекомендації з підвищення фінансової стійкості банку, до яких відносяться: резервні активи - джерело поповнення ресурсної бази комерційного банку і підвищення його стійкості, шляхи підвищення ефективності діяльності банку у зв'язку з міжнародною фінансовим становищем.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. АТ «Укресімбанк», в цілому є фінансово стійкою установою, всі показники, взяті для аналізу фінансової стійкості, знаходяться в оптимальних межах, або є близькими до них, а також мають тенденцію до покращення або стабілізації. Механізм забезпечення фінансової стійкості банку реалізується через управління капіталом; ризиками, на які наражається банк в процесі діяльності та через планування.
2. Аналіз динаміки та складу балансу АТ «Укресімбанк» показав, що банк приділяє достатньо уваги питанням управління та збалансованості активів та пасивів, а також дотримується встановлених НБУ нормативів щодо капіталу.
3. Фінансово стійкий банк – це банк, що прогресивно розвивається та демонструє позитивну динаміку при допустимих ризиках та ефективності, для якого характерним є пропорційне і збалансоване зростання його системоутворюючих компонент – капіталу, ліквідності, активів, фінансового результату, при цьому випереджаючі темпи зростання капіталу і ліквідності можуть свідчити про зростання потенціалу фінансової стійкості банку.
4. Фінансова стійкість є головною умовою банку для здійснення своєї діяльності. Саме вона є рушійним елементом побудови банківської системи України в цілому.
5. Основними заходами підвищення фінансової стійкості та надійності банку є: підтримка стабільного співвідношення власного і позикового капіталу, забезпечення диверсифікованої структури залучених коштів і її адекватності структурі активів, підвищення адекватності оцінки кредитних ризиків, аналітична оцінка резервів дохідності операцій та рентабельності діяльності банку.
6. Основними заходами по забезпеченню фінансової стійкості банку є: управління достатністю капіталу банку, лімітування (обмеження фінансових потоків), прийняття забезпечення (зниження суми збитку можливого шляхом покриття ліквідним забезпеченням ризиків), формування резервів для покриття можливих втрат від операцій кредитних банку в майбутньому), диверсифікація ризику (розподіл потоків фінансових з метою забезпечення загальної банку стійкості до ризиків), планування та прогнозування (проводиться для більш детального структурування активів та пасивів), отримання додаткової інформації.
7. Для зміцнення фінансової стійкості банк повинен приділити увагу розроблянню шляхів удосконалення управління таким інструментам:
 - покращення методів управління власним капіталом та підвищення рівня

капіталізації банку;

- вдосконалення методів управління активами та зобов'язаннями, зокрема підвищення їх якості та мінімізації відсоткового ризику.

8. В АТ «Укресімбанк» необхідно збільшити обсяг дохідних активів, зокрема збільшити обсяг кредитів. Потрібна оптимізація ресурсної бази банку. Для збільшення стабільності ресурсів пропонується проведення емісії цінних паперів. Приріст власного капіталу дозволить також підвищити надійність банку.
9. Банку потрібна диверсифікація працюючих активів і, відповідно, джерел доходу банку. Даний напрямок також можна реалізувати шляхом емісії цінних паперів. Це позитивно позначиться як на ліквідності, так і на прибутковості.
10. Варто виділити ряд заходів безпосередньо вихідних за рамки кредитної політики, однак які безпосередньо впливають на кінцеву ефективність діяльності банку і які тісно ув'язані з кредитною політикою банку. Ці заходи відносяться до сфери керування активами і пасивами банку.
11. Основними з цих заходів : зміна структури привабливих кредитних ресурсів (пасивів), їхнє здешевлення або підвищення термінів; підвищення маржі по кредитно-депозитних операціях за рахунок збільшення оборотності кредитних вкладень; регулювання середньозважено процентної ставки за рахунок регулювання структури кредитного портфеля гривня/валюта й ін.

АНОТАЦІЯ

Волковой Т.В., Фінансова стійкість фінансової установи: проблеми забезпечення та управління

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування «Фінансовий та страховий
менеджмент»
Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів.

У роботі розглядаються теоретичні основи фінансової стійкості фінансової установи на прикладі АТ «Укресімбанк». Розглянуто основні фактори, які впливають на фінансову стійкість та методи її забезпечення.

Проведено аналіз даних АТ «Укресімбанк» за 2014-2017 рр., що дозволило надати у роботі загальну фінансово-економічну характеристику банку завдяки розрахунку основних показників фінансової стійкості за останні 4 роки.

Пропонуються основні напрямки підвищення фінансової стійкості АТ «Укресімбанк», зокрема обґрунтовується перелік заходів для вдосконалення управління фінансовою стійкістю АТ «Укресімбанк».

Ключові слова: фінансова стійкість, банк, фактори впливу, ліквідність.

ANNOTATION

Volkova T., Financial stability of a financial institution: problems of provision and management
Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty
Finance, banking and insurance » under the master's program
"Financial and insurance management".
(title of master program)
Odessa National Economics University. – Odessa, 2018.

Qualification work consists of 3 parts.

The paper deals the theoretical foundations of financial stability stability of the financial institution on an example of JSC «Ukreximbank». Considered the main factors that affect the financial stability and methods of security.

Conducted analysis of JSC «Ukreximbank» for 2014-2017, which allowed to work in the general financial and economic characteristics of the bank through the calculation of key indicators of financial stability over the past 4 years.

Proposed main directions of improving financial stability of JSC «Ukreximbank» particularly justified to improve financial management mechanism of financial stability of JSC «Ukreximbank».

Keywords: financial stability, bank, impact factors, liquidity